

**SZKOLNY PROGRAM
PROFILAKTYKI**

***GIMNAZJUM NR 2
W SOPOCIE***

NA LATA 2016-2019

Wstęp

Profilaktyka jest ochroną człowieka przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Obejmuje eliminację lub redukcję czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących. Szkoła jest miejscem realizacji profilaktyki pierwszorzędowej, skierowanej do grupy niskiego ryzyka. Program profilaktyki szkolnej to ogół działań chroniących młodzież przed zakłóceniami w rozwoju i działań interwencyjnych sytuacji pojawiających się zagrożeń.

Wytyczone zadania w ramach programu dostosowane są do wieku rozwojowego naszych uczniów i specyfiki szkoły.

Przepisy regulujące działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły

- Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych.
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2002 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami tytoniu i wyrobów tytoniowych.

. Podstawy teoretyczne szkolnego Programu Profilaktyki.

1. Rodzaje działań profilaktycznych.

Profilaktyka to ochranianie człowieka w rozwoju przed zagrożeniem i reagowanie na pojawiające się zagrożenia.

W zależności od adresata, do którego skierowane są działania profilaktyczne, rozróżnia się trzy poziomy profilaktyki:

Profilaktyka pierwszorzędowa, skierowana do grupy niskiego ryzyka, polega na planowaniu zdrowego stylu życia i zapobieganiu zagrożeniom w szczególności na rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z wymogami życia. Jej celem jest opóźnienie inicjacji lub zachęcanie do abstynencji.

Profilaktyka drugorzędowa, skierowana do grupy podwyższonego ryzyka. Polega na ograniczeniu podejmowanych zachowań ryzykownych i zachęcaniu do wycofania się.

Profilaktyka trzeciorzędowa, jest interwencją w sytuacji pojawiania się uzależnienia, leczeniem, które ma ograniczyć negatywne skutki uzależnienia i powrót do normalnego życia.

Szkoła jest miejscem profilaktyki pierwszorzędowej, ponieważ jest instytucją powołaną do wychowania i nauczania a nie leczenia.

Szkolny Program Profilaktyki to ogół działań chroniących dzieci i młodzież przed zakłóceniami rozwoju i interwencyjnych w sytuacjach pojawiających się zagrożeń.

2. Standardy Szkolnego Programu Profilaktyki.

Program został opracowany w oparciu o standardy pierwszorzędowych programów profilaktycznych.

- a) bezpieczeństwo uczestników, działania profilaktyczne nie mogą powodować szkód;
- b) adekwatność, dostosowanie do rzeczywistych potrzeb, problemów, stopnia zagrożenia i możliwości rozwojowych odbiorców;
- c) skuteczność, zgodność z aktualną wiedzą z dziedziny, której dotyczą, wykorzystywanie sprawdzonych strategii, form i metod oddziaływania
- d) rzetelność, informacje powinny być rzetelne, rzeczowe;
- e) głębokość i czas trwania zależne od potrzeb odbiorców i intensywności zachowań ryzykownych. Powinien zakładać kontynuację na cały okres nauki szkolnej.
- f) Szkolny Program Profilaktyki powinien zawierać zadania obejmujące uczniów, nauczycieli, innych pracowników szkoły i rodziców oraz włączać środowisko lokalne. Powinien być zintegrowany z programem wychowawczym i dydaktycznym szkoły.
- g) ewaluacja, sprawdzanie skuteczności działań profilaktycznych

3. Główny cel szkolnego programu profilaktyki:

Wspomaganie wszechstronnego, harmonijnego rozwoju ucznia. Zapobieganie występowaniu niekorzystnych symptomów zagrażających prawidłowemu rozwojowi ucznia. Kształtowanie postaw i zachowań społecznie pożądaných przez zintegrowane działania nauczycieli, uczniów i rodziców.

4. Cele szczegółowe programu profilaktyki:

- kształtowanie umiejętności bycia asertywnym, unikania konfliktów, dbania o zdrowie fizyczne i psychiczne
- wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o uzależnieniach i możliwościach uzyskania pomocy
- kształtowanie postawy, w której uczeń unika nikotyny, alkoholu, narkotyków, zdrowo i higienicznie się odżywia
- kształtowanie postawy świadomego i umiejętnego korzystania z mass mediów
- kształtowanie umiejętności prawidłowej reakcji w sytuacji zagrożenia
- wspieranie dzieci z ubogich i zaniedbanych środowiskowo rodzin
- kształtowanie umiejętności stosowania pozytywnych wzorców zachowań

5. Zakres działań szkolnego programu profilaktyki:

- profilaktyka zdrowia
- przeciwdziałanie agresji i przemocy
- profilaktyka uzależnień - nikotyna, alkohol, narkotyki
- komunikacja i umiejętności interpersonalne
- wsparcie dzieci z rodzin zaniedbanych środowiskowo

6. Działania w poszczególnych obszarach będą realizowane w ramach:

- zajęć z wychowawcami
- zajęć warsztatowych prowadzonych przez pedagogów i psychologów
- nauczania różnych przedmiotów
- zajęć pozalekcyjnych
- wycieczek szkolnych
- zajęć psychoedukacyjnych prowadzonych przez instytucje zewnętrzne

7. Spodziewane efekty realizacji celów i działań:

- wyciszenie agresji
- wyćwiczenie prawidłowych reakcji w sytuacji zagrożenia
- nabycie umiejętności samodzielnego rozwiązywania konfliktów przez uczniów
- poprawa w relacjach
- podniesienie poziomu poczucia bezpieczeństwa w szkole
- wolność od nałogów
- wzrost kompetencji nauczycieli i rodziców w zakresie radzenia sobie w trudnych sytuacjach wychowawczych
- wzrost poczucia własnej wartości, umiejętność dokonania samooceny
- podniesienie poziomu świadomości występujących zagrożeń i sposobów zapobiegania im
- objęcie opieką dzieci zaniedbanych środowiskowo
- poprawa kultury zachowań i kultury języka
- podniesienie poziomu świadomego korzystania z internetu i telewizji

W ramach realizacji podstawowych treści szkolnego programu profilaktyki uwzględnia się następujące działania:

Lp	DZIAŁANIA	ZAMIERZONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW	SPOSOBY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
1	<p>Utrwalenie zachowań asertywnych oraz uczenie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i zapobiegania agresji.</p> <p>Kształtowanie postaw altruistycznych.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie ulega presji rówieśników, - zna swoje prawa, - konflikty rozwiązuje rzeczowo -potrafi oddzielić problem od osoby, - potrafi opanować negatywne emocje, nie jest agresywny, - wie czym jest przemoc i agresja i jak im zapobiegać, - wie do kogo zwrócić się po pomoc. - umie okazać pomoc potrzebującym, - kieruje się empatią i zrozumieniem inności drugiego człowieka, 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia warsztatowe na lekcjach wychowawczych - indywidualne rozmowy z uczniami, - pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji konfliktowych, - praca metodą mediacji rówieśniczych, - współpraca z policją i strażą miejską, - systematyczny kontakt z kuratorami sądowymi i społecznymi, - warsztaty w ramach pedagogizacji rodziców, - zajęcia integracyjne dla uczniów klas pierwszych, - udział w akcjach charytatywnych, - działalność Szkolnego Koła Caritas - współpraca z hospicjami, świetlicami terapeutycznymi, schroniskiem dla zwierząt, - zbiórki nakrętek dla chorych i potrzebujących. 	<ul style="list-style-type: none"> -wychowawcy - wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły - pedagog szkolny - nauczyciel wspomagający - bibliotekarz - opiekun Szkolnego Koła Caritas - pracownicy PPP
2	<p>Promowanie zdrowego stylu życia.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna i stosuje zasady higieny osobistej, - zna i stosuje zasady zdrowego odżywiania się, - uprawia sport, uczestniczy w zajęciach wychowania fizycznego, 	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowy z pielęgniarką szkolną i stomatologiem, - zajęcia na lekcjach wychowawczych dotyczące higieny osobistej, - udział w zajęciach sportowych na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> -wychowawcy - nauczyciele wychowania fizycznego - pielęgniarka szkolna - stomatolog -nauczyciel

	Wychowanie proekologiczne	<ul style="list-style-type: none"> - ma poczucie odpowiedzialności za własne zdrowie. - dba o środowisko, szanuje przyrodę, włącza się w akcje związane z ekologią. 	<p>wychowania fizycznego i na zajęciach pozalekcyjnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo w zawodach i imprezach sportowych, - udział w akcjach "Sprzątanie Świata", "Dzień Ziemi". - współorganizacja szkolnych festynów "Bratkosadzenie", - udział w zbiórkach makulatury, zużytych baterii itp. 	<p>biologii, geografii, chemii</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodzice
3	Profilaktyka uzależnień.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcia: nałóg, używki, uzależnienie, alkohol, narkotyki, dopalacze, - zna zgubny wpływ nikotyny i alkoholu na organizm człowieka, - jest świadomy zagrożeń związanych z przyjmowaniem środków psychoaktywnych, - umie przeciwstawić się niewłaściwym naciskom innych, potrafi odmówić w stanowczy sposób, <p>Rodzic ma wiedzę dotyczącą uzależnień oraz do których instytucji i osób może się zwrócić by uzyskać pomoc w zakresie uzależnień.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia warsztatowe w postaci zajęć na lekcjach wychowawczych z elementami programu "Unplugged", - przeprowadzenie programu "Moje miejsce w świecie" - współpraca z Ośrodkiem Terapeutycznym "Mrowisko" <p>Pedagogizacja rodziców poprzez informacje zamieszczane na stronie szkoły, przekazywane poprzez dziennik Librus oraz umieszczane na stronie fb.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pedagog szkolny - nauczyciel wspomagający - wychowawcy - pracownicy PPP
4	Uczenie	Uczeń:	- zajęcia warsztatowe na	-wychowawcy

	świadomego i umiejętnego korzystania ze współczesnych mediów.	<ul style="list-style-type: none"> - umie właściwie korzystać z komputera i internetu, - posiada umiejętności oddzielania postaci fikcyjnych od rzeczywistych, - zna zagrożenia wynikające z długotrwałego oglądania telewizji, pracy i zabawy z komputerem, - zna zagrożenia wynikające z gier komputerowych i korzysta z gier dostosowanych do wieku. 	<p>lekcjach wychowawczych, dotyczące świadomego korzystania z komputera i internetu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie programu profilaktycznego "Moje miejsce w świecie", - informowanie młodzieży o konsekwencjach prawnych wynikających z naruszania prywatności innych w sieci, 	<ul style="list-style-type: none"> - pedagog szkolny - nauczyciel informatyki - Policja - Straż Miejska
5	Zapoznanie z zasadami pierwszej pomocy.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna zasady umiejętnego reagowania w sytuacjach zagrożenia i udzielania pierwszej pomocy, - pamięta ważne telefony (policja, straż miejska, straż pożarna, pogotowie ratunkowe). 	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje informujące jak udzielać pierwszej pomocy, - zajęcia Edukacja dla Bezpieczeństwa, - spotkania z funkcjonariuszami Policji i Straży Miejskiej, 	<ul style="list-style-type: none"> - pielęgniarka szkolna - nauczyciele przeszkoleni z udzielania pierwszej pomocy

Opracowała
Ewa Dettlaff